

padu 1883 č. 9651 a ze 14. září 1898 č. I-310) nemůže býti rozhodováno o manželském původu dětí, zplozených v manželství neplatném, v oficiosním procesu o neplatnosti manželství, nýbrž v řízení samostatném a není proto pro otázku práv plynoucích z osobního stavu rozhodným výrok soudu, kterým se prohlašuje manželství za neplatné. Také judikatura soudů býv. uher. státu (srov. rozhodnutí král. kurie č. 441/1905 Mj Dt Sv. I. str. 137) stojí na stanovisku, že se děti zrozené v neplatném manželství nestávají již prohlášením manželství toho za neplatné dětmi nemanželskými.

Nemá tudíž stížnost pravdu, domnívá-li se, že měl žal. úřad dostatečně prokázán nemanželský původ st-lovů rozsudkem soudů o neplatnosti manželství jeho rodičů resp. že rozsudek ten nahrazuje výrok soudní o nemanželském původu jeho.

Stejně bezvýsledně žaluje stížnost na to, že žal. úřad neuznal za postačitelny průkaz nemanželského původu st-lova rozsudečné zjištění král. uh. soudního dvoru v G. ze 6. dubna 1903 toho obsahu, že bylo manželství rodičů st-lových prohlášeno za neplatné z v i n y o b o u r o d i č ů. Nebylť tento výrok v pořadu stolic soudních potvrzen, nestal se pravoplatným a nelze proto z něho ničeho dovozovati pro nárok st-lovů na povolení opravy matričního zápisu, při čemž ovšem nezáleží na důvodu, z jakého se stalo nepotvrzení rozsudku I. stolice soudní. Ostatně je i pochybno, zda by bylo dotčené rozsudečné zjištění samo o sobě dostatečným listinným průkazem o nemanželském původu st-lově.

Č. 5222.

Učitelstvo. — Administrativní řízení: Veřejnoprávní spor o naturální požitky učitele církevní školy anebo soukromoprávní závazek?

(Nález ze dne 17. prosince 1925 č. 20. 313.)

V ě c: Edmund S. v S. proti referátu ministerstva školství a národní osvěty v Bratislavě o naturální požitky učitele ř.-kat. školy.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí zrušuje se pro nezákonnost.

D ů v o d y: Výměrem z 12. října 1923 rozhodla expositura okresního úřadu v Š., že zamítá žádost Jana L., učitele na ř. kat. škole v Š., aby st-l byl uznán povinným dodávati mu ročně 8 q sena a že odkazuje učitele, aby si žádal za opravu soupisu svých naturálních požitků a následkem toho též o zvýšení státní podpory. Župní úřad ve Zvoleni rozhodnutím ze 1. března 1924 vyhověl odvolání podanému školskou stolicí v S. a zavázal st-le, aby ř. kat. učitelé tamtéž počínajíc dnem 1. ledna 1922 vydal ročně 8 q sena pod exekucí, nebo aby mu nahradil hodnotu sena částkou 37 K za každý q. Nař. rozhodnutím zamítl žal. úřad st-lovo odvolání z důvodů nižší instance.

O stížnosti do rozhodnutí toho podané uvážil nss takto:

Jak ze správních spisů se podává, má plnění, jehož se Jan L. spolu se školskou stolicí proti st-li jako majiteli panství domáhal, totiž dávka 8 q sena ročně, svůj původ v tom, že asi před 40 lety při úpravě soukromé

cesty k panství náležející zabrána byla, ať úplně, ať jen částečně louka, jejíž užívání náleželo tamnímu učiteli a že tehdejší majitel panství, Antal J., zavázal se odškodniti učitele za újmu tím způsobem, že bude mu odváděti ročně 8 q sena, což změněno bylo později dohodou v dodávku 2 resp. jednoho litru mléka denně. Z doslovu listiny žadatelem na důkaz toho předložené, totiž písemného osvědčení onoho závazku Antalem J. vůči obci S. ze 17. ledna 1898 vychází zcela nepochybně na jevo, že při jednání tom vlastnost oprávněného jakožto učitele, případně učitele konfesionálního, nepřicházela vůbec v úvahu, nýbrž že šlo, jak v listině té výslovně je uvedeno, prostě o to, aby osobě, jejíž pokojná držebnost byla onou úpravou panské cesty a spojeným s tím zabráním louky porušena, dostalo se odškodnění.

Běží tedy o poměr soukromoprávní, totiž závazek k náhradě škody způsobené odnětím, případně znehodnocením pozemku osobou soukromou a není zejména naprosto žádného důvodu, proč by závazku tomu bylo lze přikládati povahu patronátního břemene. Během řízení nevyšlo však rovněž na jevo nic, z čeho bylo by lze souditi, že onen soukromoprávní poměr nabyl alespoň později povahy poměru veřejnoprávního. Nerozhodnou je při tom zejména i okolnost, že nárok učitele na ono plnění osobou třetí uveden jest v důchodkovém protokolu, když zápis ten dle své povahy jest pouhým osvědčením faktu, že učiteli řím.-kat. školy v S. se onoho plnění se strany tamního panství skutečně dostávalo.

Nejde-li však o plnění mající povahu patronátního břemene, ani jiného veřejnoprávního závazku, a nejde-li ani o nárok učitele konfesionální školy proti jejímu udržovateli, jímž je, jak nesporno, nikoli st-l, nýbrž řím.-kat. církve v S., nespadá řešení daného sporu v obor příslušnosti úřadů správních, jíž nelze zejména dovozovati ani z předpisů zák. čl. XXVII : 1907 ve spojení s nař. č. 76.000/07, nýbrž v obor působnosti řádných soudů, povolaných vůbec rozhodovati spory soukromoprávní, leč že by byly zvláště přikázány, jak tomu v daném případě není, úřadům správním. Osoboval-li si tedy žal. úřad v souhlasu s nižší instancí přes námitku st-lovu právo rozhodovati daný spor, jak dovozeno, povahy ryze soukromoprávní, přisvojil si kompetenci po zákonu mu nenáležící, jeho výrok je rozhodnutím úřadu absolutně nepřislusného, tudíž zmatečný, pročž bylo jej zrušiti podle §u 7 zák. o ss.

Č. 5223.

Ř í z e n í p ř e d n s s e m: K praxi § 44 zák. o ss o uspokojení st-le.

(Nález ze dne 17. prosince 1925 č. 24.164.)

P r e j u d i k a t u r a: Boh. 3801 adm.

V ě c: Ignác, Albert a Samu St. v M. proti státnímu pozemkovému úřadu o zábor a zamýšlené převzetí.

V ý r o k: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

D ů v o d y: V knihovní žádosti z 19. listopadu 1924 podané u okresního soudu v H., navrhl žal. úřad, aby při nemovitostech zapsaných v pozemnoknižních protokolech č. pozemkové knihy kat. obce M. a č. ... pozemkové knihy obce D. bylo poznamenáno: a) že nemovitosti ty